

D05-02d5

OCENJEVANJE OKOLJSKIH PREVERITELJEV

Kazalo

1	NAMEN.....	2
2	SPLOŠNO	2
3	POUDARKI PRI OCENJEVANJU	2
3.1	Sedež okoljskega preveritelja oziroma dislocirane lokacije	2
3.2	Opazovanje izvajanja okoljskega preverjanja	3
4	OBSEG OCENJEVANJA (GLEDE NA CELOTEN OBSEG AKREDITACIJE OKOLJSKEGA PREVERITELJA)	5
4.1	Vertikalne presoje.....	5
4.2	Opazovanja okoljskih preverjanj in potrjevanj	5
5	VZDRŽEVANJE PODELJENE AKREDITACIJE	6
6	NADZOR NAD AKREDITIRANIMI OKOLJSKIMI PREVERITELJI/NOSILCI LICENC DRŽAV ČLANIC ES, KI IZVAJAJO DEJAVNOST PREVERJANJA IN POTRJEVANJA V SLOVENIJI (UREDBA (ES) ŠT. 1221/2009, ČLEN 23, 24)	6
7	SPREMEMBE GLEDE NA PREJŠNJO IZDAJO	8
8	PREHODNE DOLOČBE	8
9	OBVLADOVANJE DOKUMENTA.....	8
	Priloga 1: Obseg akreditacije pri EMAS preveriteljih – potrebna specifična okoljska znanja in obvezno opazovanje presoj	9

1 NAMEN

Namen tega dodatka k D05-02 je določitev obsega in načina ocenjevanja, ki je specifičen za ocenjevanje okoljskih preveriteljev, in načina nadzora nad akreditiranimi okoljskimi preveritelji iz držav članic EU, ki izvajajo dejavnost preverjanja in potrjevanja v Sloveniji.

Vključena so splošna navodila za izvedbo ocenjevanja okoljskega preveritelja in nadzora nad delovanjem tujega okoljskega preveritelja, ko izvaja dejavnost preverjanja in potrjevanja v Sloveniji.

2 SPLOŠNO

Ocenjevanje se nanaša na obseg akreditacije, ki je pri okoljskem preveritelju opredeljen za izvajanje dejavnosti presojanja na NACE področjih (Uredba (ES) št. 1893/2006).

Pri tem se ocenjuje izpolnjevanje zahtev, ki so opredeljene v dokumentu S03, poglavje 4, v veljavnih sektorsko referenčnih dokumentih in v vodilih Foruma organov za akreditiranje ali Licenciranje (FALB), izdanih skladno s 30. členom Uredbe, ter v ostalih zahtevah SA za akreditacijo.

3 POUKARKI PRI OCENJEVANJU

Ocenjevanje okoljskega preveritelja, ki je že akreditiran kot certifikacijski organ za sisteme ravnanja z okoljem v skladu s SIST EN ISO/IEC 17021-1, se smiselno prilagodi. Ocenjevalna komisija pri ocenjevanju v skladu z Uredbo (ES) št. 1221/2009 (v nadaljevanju: Uredba), v izogib ponavljanju, kjer je mogoče (ko je postopek nadzora akreditacije CS v teku), upošteva rezultate, pridobljene z ocenjevanja okoljskega preveritelja, kot akreditiranega certifikacijskega organa za certificiranje ravnanja z okoljem.

3.1 Sedež okoljskega preveritelja oziroma dislocirane lokacije

Oceni se izpolnjevanje zahtev iz SIST EN ISO/IEC 17021-1 in Uredbe, Poglavje V. Pri ocenjevanju po SIST EN ISO/IEC 17021-1 ocenjevalec upošteva dokument D05-02d4 v delu, ki se nanaša na ocenjevanje certifikacijskega organa za certificiranje ravnanja z okoljem. Upoštevajoč zgornje se ocenjevalec na ocenjevanju na sedežu okoljskega preveritelja osredotoči tudi na:

- poznavanje in pravilno razumevanje Uredbe in njenih dopolnitev, ustreznih standardov, navodil in drugih dokumentov, ki jih izda Komisija, ter splošnega delovanja sistema ravnanja z okoljem na relevantnem področju,
- poznavanje razlik med ISO 14001 in Uredbo, Priloga II,
- poznavanje potrjenih primerljivih sistemov okoljskega ravnanja,
- poznavanje in razumevanje zakonodajnih in drugih zahtev, relevantnih za področje dejavnosti preverjanja, evropske okoljske zakonodaje in načel trajnostnega razvoja,
- poznavanje in razumevanje okoljskih vprašanj, vključno z okoljsko razsežnostjo trajnostnega razvoja,
- poznavanje in razumevanje tehničnih vidikov, povezanih z okoljskimi predpisi za področje dejavnosti preverjanja,
- poznavanje in razumevanje splošnega delovanja preverjane dejavnosti z namenom ocenitve primernosti njegovega sistema vodenja,
- poznavanje in razumevanje zahtev in metodologije okoljskega presojanja in druge zahteve za vodenje ter presojanje informacij,

- kriterije za osebje okoljskega preveritelja (poleg tistih iz SIST EN ISO/IEC 17021-1) (Uredba, Poglavlje V), upoštevajoč potrebna specifična znanja za področja, navedena v Prilogi 1,
- izvajanje notranjih presoj po Uredbi (Priloga III),
- validaciji okoljskega pregleda v tehničnem smislu, določitev konteksta organizacije (Uredba, člen 18),
- opredelitev in dokumentiranje tveganj in priložnosti,
- identifikaciji in validaciji okoljskih vidikov v povezavi z možnimi vplivi same storitve, procesa in proizvoda na okolje, tudi z vidika življenjskega cikla,
- oceno primernosti notranjih okoljskih presoj,
- oceno kredibilnosti in korektnosti podatkov, ki se jih rabi pri pripravi okoljske izjave in okoljskih informacij,
- postopek ažuriranja okoljske izjave, okoljskih informacij (Uredba, člen 18, Priloga III, 3.4), pogostosti preverjanj (Uredba, Člen 19) in veljavnih referenčnih dokumentov in vodil FALB,
- obvladovanje možnih odstopanj za majhne organizacije (Uredba, člen 7),
- izvajanje okoljskega preverjanja in potrjevanja po področjih iz obsega akreditacije in povezava z vzdrževanjem kompetentnosti na področjih, ko ni strank, in
- postopek za uradno obvestilo lokalnemu organu za akreditiranje in licenciranje, ko preverja v drugi državi članici EU.

Upoštevajoč zgornje je med ocenjevanjem treba preveriti, kako okoljski preveritelj preverja usposobljenost presojevalcev za izvajanje okoljskih pregledov. V ta namen ocenjevalna komisija pregleda že validirane okoljske izjave, ali so bili upoštevani vsi okoljski vidiki in vplivi za zadevno področje in po potrebi izvede razgovor s posameznimi presojevalci okoljskega preveritelja. Ocenjevalci pregled okoljske izjave dokumentirajo v obrazcu Pregled okoljske izjave organizacije (OB05-49).

3.2 Opazovanje izvajanja okoljskega preverjanja

Cilj opazovanja presojevalcev pri izvajanju okoljskega preverjanja je preverjanje učinkovitosti postopka preverjanja in potrjevanja (določitev primernih presojevalcev, pravilna določitev časa presoje), primernost določitve obsega preverjanja in ugotavljanje usposobljenosti presojevalcev (poznavanje in razumevanje kriterijev za preverjanje in potrjevanje, prisotnost primernih presojevalskih veščin in sposobnost za presojo o izpolnjevanju relevantnih kriterijev) ter zagotoviti reprezentativen vzorec za oceno usposobljenosti okoljskega preveritelja.

Ocenjevalci presojo samo opazujejo, s svojimi dejanji ne vplivajo na njen potek, presojanču ne postavljajo vprašanj in ne izražajo svojih mnenj.

Pred pričetkom opazovanja presoje okoljski preveritelj za opazovano presojo posreduje poročilo s predhodne presoje, program presoje z informacijami o presojevalcih in lokacijah ter vrsti in obsegu presoje, informacijo o usposobljenosti presojevalcev, vključenih v opazovano presojo, izračun časa presoje, opis strankine organizacije, dejavnosti, predhodno izjavo okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja za opazovano okoljsko presojo in kadar je to potrebno, ustrezno dodatno literaturo (standardi, predpisi). Ocenjevalec oceni posredovano dokumentacijo in temu prilagodi ocenjevanje.

Ocenjevalci pred opazovanjem poleg druge dokumentacije prejmejo še osnutek okoljske izjave/okoljske informacije podjetja, pri katerem se bo opazovala izvedba okoljske presoje. Ocenjevalec jih pregleda ter o pregledu poroča na obrazcu Pregled okoljske izjave organizacije (OB05-49). Okoljsko izjavo se ponovno oceni, ko je izoblikovana končna verzija in spremenjene ugotovitve dopiše v obrazec Pregled okoljske izjave organizacije (OB05-49).

Pri opazovanju/ocenjevanju okoljskega preveritelja morajo ocenjevalci pozorno spremljati (SIST EN ISO/IEC 17021-1:2015, tč. 9.4):

- delovanje/medsebojno sodelovanje članov presojevalske skupine, vodenje skupine,
- medsebojno komuniciranje/sodelovanje s presojo organizacijo (začetni, zaključni sestanek),
- razumevanje in poznavanje zahtev Uredbe in priporočil,
- sposobnost pridobivanja/zbiranja stvarnih dokazov (primernost postavljenih vprašanj, osredotočenje na pomembne zahteve),
- usposobljenost preveriteljev za analizo verodostojnosti podatkov, na podlagi katerih je pripravljena okoljska izjava. Tak preveritelj mora imeti izkušnje na področju okoljskega presojanja in/ali varovanja okolja, izkušnje in znanje (training) na področju ocenjevanja informacij. Oceniti je potrebno, ali okoljski preveritelj daje poudarek tudi tistim zahtevam, ki so bolj podrobne od podobnih iz ISO 14001, kot npr. interno presojanje (prirejeno presojanju okoljskega izvajanja), notranje komuniciranje in zavedanje,
- ali so podatki in informacije v okoljski izjavi popolni (navedba in poročanje o glavnih kazalnikih), verodostojni in če izjava primerno pokriva vse značilne okoljske vidike, relevantne za opazovano lokacijo,
- poročanje o ugotovitvah (pravilna določitev ugotovitve, neskladnosti ne smejo biti poročane kot možnosti za izboljšavo, ugotovitev povezana s kriterijem in dokazilom),
- uskladitev različnih mnenj o ugotovitvah, nestrinjanja zapisana in
- čas trajanja, primernost programa presoje (relevantnost lokacij, pokritje obsega).

Ocenjevalci med opazovanjem presoje ocenjujejo celotno presojevalsko skupino okoljskega preveritelja.

Ocenjevalci obvestijo presojevalce o rezultatih opazovanja preverjanja in potrjevanja, če je mogoče, takoj po presoji v podjetju, vendar ne v prisotnosti presoje organizacije.

Po zaključku izvedene presoje, ki je bila opazovana s strani ocenjevalcev SA, mora okoljski preveritelj v roku dveh tednov SA predložiti sledeče dokumente:

- kopijo potrjene okoljske izjave z vsebino, ki naj bi bila javno objavljena,
- kopijo poročila s podrobnimi informacijami o predhodno pregledani dokumentaciji, izvedeni presoji, razgovorih z osebjem in predlogih korektivnih ukrepov,
- kopijo poročila, ki ga okoljski preveritelj pripravi za vodstvo preverjane organizacije.

Ocenjevalna komisija pripravi poročilo o opazovanju EMAS presoje okoljskega preverjanja (OB05-50), ki vključuje tudi informacije o oceni vsebine naknadno poslanih dokumentov in poročilo o oceni validirane okoljske izjave (OB05-49) oziroma dopolni poročilo o pregledu okoljske izjave, ki je bilo pripravljeno med pripravo na ocenjevanje. Posebno pozornost je treba posvetiti temu, ali je validirana okoljska izjava dopolnjena z Izjavo okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja. V primeru, ko je bila okoljska izjava pregledana v času ocenjevanja za pridobitev/širitev obsega akreditacije, je treba biti pozoren tudi na to, kdaj je le-to potrdil okoljski preveritelj.

Opomba: za varnost ocenjevalcev med opazovano presojo je odgovorna stranka okoljskega preveritelja, ki mora o ukrepih obvestiti vse udeležene. Če ocenjevalci SA med presojo zaznajo potencialno tveganje za poškodbe, takoj ukrepajo in zahtevajo sestanek z vodilnim presojevalcem.

4 OBSEG OCENJEVANJA (GLEDE NA CELOTEN OBSEG AKREDITACIJE OKOLJSKEGA PREVERITELJA)

4.1 Vertikalne presoje

Na začetnem ocenjevanju se z vertikalno presojo oceni postopek, ki je bil do takrat izveden, pri ponovnih ocenjevanjih okoljskega preveritelja pa se z vertikalno presojo oceni najmanj štiri postopke certificiranja, prioritavno s področij oziroma gospodarskih dejavnosti iz Priloge 1.

Pri izboru se upošteva tudi primere organizacij z več lokacijami (»multi site«), primere postopkov certificiranja, izvedenih v tujini, ter začetne presoje in nadzorne presoje, integrirane presoje. To lahko vključuje tudi pregled validirane okoljske izjave.

Ob rednih nadzornih obiskih se izvede vsaj ena vertikalna presoja tako, da se upošteva, da so v enem ocenjevalnem obdobju pregledana vsa področja oziroma vsa področja, kjer ima okoljski preveritelj stranke. Pri tem se upoštevajo področja, ki so že bila opazovana.

Pri vertikalni presoji je treba biti pozoren tudi na sledeče:

- kako so zapisane ugotovitve (neskladnosti ne smejo biti poročane kot možnosti za izboljšavo; ugotovitev povezana s kriterijem in dokazilom) in zaključki (SIST EN ISO/IEC 17021-1:2015, tč. 9.4);
- dokumentiranost preverjanja učinkovitosti korekcij in korektivnih ukrepov (SIST EN ISO/IEC 17021-1:2015, tč. 9.4.10).

4.2 Opazovanja okoljskih preverjanj in potrjevanj

Praviloma se v okviru začetnega ocenjevanja/širitve opazuje izvedbe okoljskih preverjanj in potrjevanj na četrtini področij oziroma gospodarskih dejavnosti zaprosenega obsega, če stranke obstajajo, pri čemer je potrebno upoštevati, da se pred podelitvijo/širitvijo akreditacije obvezno opazuje izvedbo okoljskih preverjanj na področjih NACE dejavnosti, ki so navedena v Prilogi 1 v odebeljenem tisku. Če preveritelj zaprosi za akreditacijo za področja NACE dejavnosti, ki v Prilogi 1 niso navedena v odebeljenem tisku, se pri izbiri vzorca prednostno opazuje preverjanja na področjih, navedenih v Prilogi 1, pokončni tisk. Praviloma naj bi bilo (če je to mogoče) opazovano vsaj eno začetno okoljsko preverjanje. To vključuje tudi pregled validirane okoljske izjave.

Opazovanje preverjanj pri nadzornih obiskih se izvaja po programu, ki ga po začetnem ocenjevanju pripravi vodja področja v sodelovanju z vodilnim ocenjevalcem. V programu se upošteva pravilo, da se v enem akreditacijskem ciklu pregleda vsa področja akreditacije, kjer obstajajo stranke.

Ob upoštevanju splošnih načel se pri oceni oziroma določitvi časa, potrebnega za izvedbo ocenjevanja, upošteva tudi naslednje kriterije:

- velikost in kompleksnost NACE področja/ij preverjanja in
- število presojevalcev okoljskega preveritelja, ki izvajajo okoljske presoje.

5 VZDRŽEVANJE PODELJENE AKREDITACIJE

Nadzor pri akreditiranem okoljskem preveritelju lahko obsega: pregled v pisarni, ocenjevanje izvajanja okoljske presoje pri stranki okoljskega preveritelja, ocenitev izpolnjenega vprašalnika, pregled validiranih okoljskih izjav/informacij in pregled poročila o preverjanju (Uredba, člen 23(5)).

Potrebno je zagotoviti, da je, če je le mogoče, izvajanje dejavnosti okoljskega preverjanja opazovano/ocenjevano za vsako NACE področje iz obsega akreditacije okoljskega preveritelja vsaj enkrat med dvema ponovnima ocenjevalnima obiskoma.

Obseg in način ocenjevanja pri nadzornem obisku je odvisen tudi od obsega izvajanja dejavnosti okoljskega preverjanja.

V primeru, da akreditiran okoljski preveritelj med dvema nadzornima obiskoma ni širil svoje dejavnosti, se ob nadzoru pregleda morebitne spremembe v okoljskih izjavah oziroma pregled okoljskih izjav, okoljskih informacij. Če pa tudi do tovrstnih sprememb ni prišlo, se obseg nadzora primerno prilagodi.

Pred vsako napovedano opazovano/ocenjevano presojo mora okoljski preveritelj SA posredovati dokumente, navedene v točki 3.2 tega dokumenta. V roku tedna dni po vsakem opazovanju/opazovanju dejavnosti okoljske preveritve pa mora okoljski preveritelj SA posredovati tudi kopijo poročila s presoje in validirano okoljsko izjavo/informacijo.

Ocenjevalci SA morajo vsako validirano okoljsko izjavo, ki jo pregledajo, pregledati po vseh elementih točke 1.1 obrazca OB05-49. Posebej morajo biti pozorni na status validacije (kdo jo je validiral (sklic na akreditacijo okoljskega preveritelja) in kdaj je bila validirana). Poročilo o pregledu validirane okoljske izjave/informacije je lahko podano na obrazcu OB05-49 (za nove izjave ali ob večjih spremembah že pregledanih izjav/informacij) ali v poročilu z ocenjevanja (OB05-14, ko gre za manjše spremembe v okoljski izjavi/informacijah). Vsakršen zapis o pregledu okoljskih izjav/informacij pa mora vsebovati natančno identifikacijo izjave/informacije.

6 NADZOR NAD AKREDITIRANIMI OKOLJSKIMI PREVERITELJI/NOSILCI LICENC DRŽAV ČLANIC ES, KI IZVAJAJO DEJAVNOST PREVERJANJA IN POTRJEVANJA V SLOVENIJI (UREDBA (ES) ŠT. 1221/2009, ČLEN 23, 24)

Okoljski preveritelji iz članic EU, ki želijo izvajati dejavnost okoljskega preverjanja in potrjevanja v Sloveniji, morajo svojo namero najaviti Slovenski akreditaciji najmanj štiri tedne pred vsako presojo.

SA morajo hkrati z Najavo okoljskega preveritelja z držav članic EU o presoji v Sloveniji (OB05-52) dostaviti najmanj sledeče informacije (Sklep Komisije (EU) 2016/1621):

- natančne podatke o akreditaciji/licenci okoljskega preveritelja (akreditacijska služba/organ za licenciranje, datum akreditacije/licence, obseg akreditacije/licence, veljavnost),
- podatke o posameznih članih presojevalne skupine (usposobljenost, šolanje in izkušnje na zadevnem tehničnem področju in na področju okoljskega preverjanja),
- ukrepe za doseganje poznavanja slovenske zakonodaje,
- podatke o okoljskem preverjanju (čas in kraj okoljske preveritve, podatki o podjetju in kontaktni osebi, področje preverjanja),
- predviden način komuniciranja z osebjem preverjane organizacije,
- podatke o izpolnjevanju zahtev ISO 14001 (poročilo s certifikacijske presoje) in

- program preveritve.

Najavo in zahtevane informacije je potrebno poslati pred vsakim nameranim izvajanjem dejavnosti okoljskega presojanja v Sloveniji.

Z namenom določitve nivoja nadzora nad okoljskim preveriteljem članice EU, ki izvaja dejavnost okoljskega preverjanja in potrjevanja v Sloveniji, morajo okoljski preveritelji dostaviti SA najmanj mesec dni pred vsako presojo še naslednje:

- kopijo predloga okoljske izjave,
- kopijo poročila preveritelja o predhodnem pregledu dokumentacije stranke,
- program okoljske presoje.

Ob prejetju najave z vsemi po postopku zahtevanimi informacijami, vodja področja akreditiranja certifikacijskih organov pregleda podatke, pregled dokumentira v obrazcu Priprava na nadzor nad tujim preveriteljem (OB05-51) in preveri razpoložljivost ocenjevalcev z namenom organiziranja nadzornega obiska. SA o načinu nadzora nad okoljskimi preveritelji iz članic EU le-tega obvesti najkasneje v dveh tednih po prejetju najave in vseh relevantnih dokumentov.

Določitev obsega in metode nadzora je odvisna od kompleksnosti prejetih informacij in rezultatov predhodnega nadzora nad istim okoljskim preveriteljem. Nadzor lahko vključuje:

- opazovanje izvajanja okoljske presoje tujega okoljskega preveritelja,
- razgovor s presojevalci in
- pregled poročil s presoje.

Prvi nadzor nad tujim okoljskim preveriteljem vedno obsega opazovanja tujega preveritelja, ko izvaja dejavnost preverjanja v Sloveniji. SA se poskuša prilagoditi že planiranemu okoljskemu preverjanju okoljskega preveritelja.

Pri opazovanju tujega okoljskega preveritelja ocenjevalec SA upošteva navodila s točke 3.2 Opazovanje izvajanja okoljskega preverjanja tega dokumenta oziroma se osredotoči na korektnost izvajanja dejavnosti preverjanja in poznavanje nacionalne okoljske zakonodaje.

SA ocenjevalec po opazovanju okoljskega presojanja in potrjevanja pripravi Poročilo z opazovanja EMAS presoje (OB05-50), kot če bi izvajal nadzor nad SA akreditiranim okoljskim preveriteljem. Poročilo naj vsebuje še informacije o:

- morebitnih zadržkih zaradi (ne)poznavanja jezika, slovenske okoljske zakonodaje ali tehničnega področja,
- neodvisnosti in nepristranosti okoljskega preveritelja,
- kakršnekoli pomisleke/dileme/informacije pomembne za AB, pristojni organ ali FALB.

Ob morebitnih neskladnostih SA obvesti akreditacijsko službo, pri kateri je okoljski preveritelj akreditiran, pristojni organ in v primeru nadaljnjih sporov tudi FALB.

Če SA ne prejme informacij, ki so bistvene za zadovoljiv nadzor preverjanja ali potrjevanja (npr. čas in kraj preverjanja ali potrjevanja, naslov in kontaktni podatki organizacije, podatki o akreditaciji ali licenci okoljskega preveritelja, sestava skupine ali njena strokovna usposobljenost, zlasti poznavanje zakonskih zahtev ter znanje slovenskega jezika), SA obvesti okoljskega preveritelja, da šteje uradno obvestilo za nezadovoljivo, da zadovoljiv nadzor torej ni možen in da bo, če se preverjanje ali potrjevanje izvede pred dopolnitvijo manjkajočih informacij, pristojnemu organu priporočil, naj organizacije ne registrira.

V primeru, da se SA odloči, da bo pristojnemu organu priporočila, naj organizacije ne registrira, to sporoči okoljskemu preveritelju, organu za akreditiranje ali licenciranje, ki je podelil akreditacijo ali licenco, organizaciji (če je to mogoče) in pristojnemu organu.

7 SPREMEMBE GLEDE NA PREJŠNJO IZDAJO

V poglavju 2 izbrisane zahteve in vpeljana referenca na dokument S03.

Izbrisano poglavje 7 o ceni storitev, saj je vsebina vključena v S03.

V Prilogi 1 zaradi uskladitve z IAF MD 17 revidirane dejavnosti, kjer je potrebno izvesti opazovanje okoljske presoje pred podelitvijo akreditacije za to dejavnost.

8 PREHODNE DOLOČBE

Niso potrebne.

9 OBVLADOVANJE DOKUMENTA

Veljaven dokument se nahaja v i4 (informacijski sistem SA). Čistopis je objavljen na spletni strani SA, v tiskani obliki pa je dostopen na sedežu SA.

Posamezni izvodi so lahko obvladovani tudi v fizični obliki. Prejemniki oziroma mesta hranjenja so razvidni iz zapisov o izdaji dokumenta.

Drugi izpisi in kopije dokumenta so informativnega značaja in niso obvladovani izvodi. Veljavnost teh dokumentov je treba preveriti v i4 ali na spletni strani SA.

Priloga 1: Obseg akreditacije pri EMAS preveriteljih – potrebna specifična okoljska znanja in obvezno opazovanje presoj

obseg (NACE 2 kode)	Gospodarska dejavnost	obseg (kode po IAF MD 1)
01, 02, 03	Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo	01
05, 06, 07, 08, 09	Pridobivanje rudnin in kamnin	02
10, 11, 12	Proizvodnja živil, pijač in tobačnih izdelkov	03
13, 14	Proizvodnja tekstilij in tekstilnih izdelkov	04
15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	05
17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	07
18	Tiskarstvo in razmnoževanje	09
19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	10
24.46	Proizvodnja jedrskega goriva	11
20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov in umetnih vlaken	12
21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	13
22	Proizvodnja izdelkov iz gume	14
23 (brez 23.5 in 23.6)	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	15
23.5 in 23.6	Proizvodnja cementa, apna, mavca	16
24 brez 24.46, 25 brez 25.4, 33.11	Proizvodnja kovin	17
30.1, 33.15	Gradnja in popravila ladij, čolnov	20 ¹⁾
30.3, 33.16	Proizvodnja zračnih in vesoljskih plovil	21 ¹⁾
29, 30.2, 30.9, 33.17	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	22
35.1	Oskrba z električno energijo	25
35.2	Oskrba s plinastimi gorivi	26
35.3, 36	Oskrba z vodo	27
38.3	Ravnanje z odpadki	24
41, 42, 43	Gradnja stavb	28
45, 46, 47, 95.2	Trgovina na debelo in drobno, popravila motornih vozil in potrebščin za gospodinjstvo	29 ²⁾
69, 70, 73, 74.2, 74.3, 78, 80, 81, 82	Druge poslovne dejavnosti	35 ²⁾
84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost	36 ²⁾

obseg (NACE 2 kode)	Gospodarska dejavnost	obseg (kode po IAF MD 1)
49, 50, 51, 52, 53, 61	Transport, hramba in komunikacije	31
75, 86, 87, 88	Zdravstvo	38
omejeno na 37, 38.1, 38.2, 39	Druge socialne in osebne storitvene dejavnosti	39

¹⁾ V kolikor ima stranka v obsegu obe dejavnosti s kodo 20 in 21 po IAF MD 1, se za opazovanje izbere le eno, sicer pa se opazuje dejavnost, ki jo ima obsegu.

²⁾ V kolikor ima stranka v obsegu dve ali vse tri dejavnosti s kodo 29, 35 in 36 po IAF MD 1, se za opazovanje izbere le eno, sicer pa se opazuje dejavnost, ki jo ima obsegu.

Za dejavnosti, ki so navedene **v odebeljenem tekstu**, je pred podelitvijo akreditacije potrebno opazovanje presoje, razen za primere, opredeljene pod opombama ¹⁾ in ²⁾.